

ATEITIS, KURIOS MES NORIME

KURIAME VIZIJAS EUROPAI

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the
European Union

TURINYS

REDAKTORIŲ ŽODIS: MUMS REIKIA JŪSŲ ĮKVEPIANČIŲ ATEITIES VIZIJŲ	05
MŪSŲ LAUKIANTYS DIDIEJI IŠŠŪKIAI	08
ATEITIES VIZIJA	11
KOKIOS JŪSŲ MINTYS DĖL ATEITIES?	14
GALVOKITE APIE ATEITĮ KAIP APIE DEMOKRATINĮ PROCESĄ	15
ŽVELGIANT Į ATEITĮ	18
ATVIRUKAS IŠ ATEITIES	20
PASIMATYSIME PILIEČIŲ VIZIJŲ SEMINARE!	21
TRUMPAI APIE PROJEKTĄ	22

*„Tau visai nereikia
numatyti ateities,
tau reikia leisti jai
išsipildyti.“*

Antuanas de Sent-Egziuperi
(prancūzų pilotas, rašytojas
ir kūrinio „Mažasis princas“
autorius, 1900-1944)

REDAKTORIŲ ŽODIS:

Mums reikia Jūsų įkvepiančių ateities vizijų

Dėkojame, kad dalyvaujate CIMULACT nacionaliniame piliečių vizijų seminare! Jūs esate 1 iš 1000 Europos piliečių, kurie buvo atrinkti papasakoti mums savo vizijas, kokios ateities norėtumėte. Mes, CIMULACT projekto komanda, esame labai laimingi, kad sutikote dalyvauti seminare ir pasidalinti su mumis savo viltimis, svajonėmis ir rūpesčiais.

Įgyvendindami CIMULACT projektą, norime prisidėti kuriant Europos Sąjungos mokslinių tyrimų programas, paremtas Europos šalių piliečių vizijomis. Taip pat siekiame prisidėti prie kiekvienos šalies, kurioje vyksta piliečių vizijų seminarai, nacionalinių mokslinių tyrimų programų. Tai suteiks garantiją, kad moksliniai tyrimai bus orientuojami į tas temas ir sritis, kurios yra labai svarbios kasdieniam Europos piliečių gyvenimui. Mes norime išgirsti Jūsų mintis apie ateitį. Kokios norėtumėte ateities? Ko norite sau, savo mylimiesiems, kaimynams, visuomenei ateityje? Papasakodami mums savo ateities vizijas, padėsite nutiesti kelią, kuris mus ten nuves.

Jums nebūtina turėti jokių specialių žinių, kad padėtumėte įnešti indėlį kuriant mokslinių tyrimų programas. Yra daug įvairių sričių ekspertų, kurie tai daro, bet mes ir Europos Komisija manome, kad moksliniai tyrimai turi būti orientuoti ir atspindėti kiekvieno paprasto piliečio širdžiai artimus poreikius ir problemas. Pakvietėme Jus kaip savo gyvenimo ekspertą.

Šis žurnalas trumpai supažindins, kas yra vizija ir kaip galvoti apie ateitį, bei įkvėps papasakoti savas tvarios ateities svajones, norus ir troškimus.

Nekantraujame susipažinti su Jūsų vizijomis!

Linkėjimai,
CIMULACT projekto komanda

„Turi žinoti, ko nori. Net jei atrods, jog sūki klaidingu keliu - nesipriešink, ir galbūt tai atves tave ten, kur iš tikrųjų nori būti. O jei tarytum įsitvėręs stengsiesi visada likti ten, kur buvai - galiausiai tiesiog išsisemsi.“

Gertrūda Stein (Amerikos rašytoja,
1874-1946)

**Ar kada nors
pagalvojote
apie...**

Apie ką žmonės
kalbės 2050 m.?

Kaip žmonės
keliaus?

Kaip Jūsų miestas
ar kaimas atrodys
2050 m.?

Kaip Europos
piliečiai įsivaizduos
laisvę ir saugumą?

Kaip visuomenė
kovos su gamtos
stichijomis?

MŪSŲ LAUKIANTYS DIDIEJI IŠŠŪKIAI

Šiuolaikinė visuomenės susiduria su sveiko senėjimo, klimato kaitos, saugaus maisto, energetinių išteklių, laisvės apsaugos ir kitais iššūkiais. Daugelis šių socialinių iššūkių yra globalūs, peržengia nacionalines ar institucines sienas. Siekdama padėti išspręsti šias didžiausias problemas, Europos Sąjunga iki 2020 metų skyrė beveik 80 milijardų eurų finansavimą. Pagrindinis tikslas – skatinti fundamentinius tyrimus, demonstracinius projektus, naujų idėjų ir produktų įsisavinimą, didinant ekonomikos augimą ir skatinant darbo vietų kūrimą.

Kaip Europos žmonės mato savo ateitį šiandien? Kaip mano, su kokiais iššūkiais jiems netrukus teks susidurti? Ar jie bus panašūs į tuos, su kuriais susidūrė netolimoje praeityje? Štai keli atsakymai.

Jonas
60-metis vyras

„Jums iš tikrųjų įdomu, ką galvoja taksi vairuotojas? Gerai, aš turiu darbą, kurį mėgstu, ir tai reiškia daug. Kaip žinote, daugmaž esu pats sau bosas, vairuoju gražų automobilį... Kartais išvargina vežioti žmones dieną naktį, bet tai nėra taip jau blogai. Kas keičiasi mano darbe? Pavyzdžiui, vis daugiau atsiranda elektromobilių. Turiu kolegą, kuris jau tokį turi. Manau, kad būtų smagu tokį išbandyti, pamatyti, kaip jis veikia. Anksčiau buvo prestižas turėti automobilį ir juo keliauti. Ir dabar taip yra, bet atsiranda vis daugiau naujovių, pavyzdžiui, dalinimasis savo automobiliu su kitais, netgi automobilių atsisakymas ir važiavimas dviračiu. Tai leidžia taupyti degalus (ir pinigus) bei išsaugoti švaresnį orą. Taip pat atsiranda naujos taksi rūšys, kai beveik bet kas savo automobiliu gali pavežti kitus... Manau, kad tai kelia man didžiausią susirūpinimą. Maniau, kad šis darbas suteiks man pinigų net tuomet, kai išeisiu į pensiją, bet šie visi pokyčiai, kuro brangimas, kelių mokesčiai, tikriausiai ne...“

Tomas
50-metis vyras

„Aš esu slaugytojas ir mėgstu savo darbą. Aš dirbu ligoninėje ir pastebiu, kad mano darbas po truputį keičiasi. Dabar turime vis daugiau pagyvenusių žmonių, turinčių pasilikti ligoninėse ilgiau, ir dažnai nėra žmonių, kurie juos aplankytų. Todėl aš, kaip slaugytojas, jaučiu, kad be slaugos turiu jiems palaikyti draugiją. Ir tik galiu įsivaizduoti, kokie šie žmonės yra vieniši, kai grįžta namo. Taip pat mes neturime pakankamai išteklių įgyti naujausių žinių ir aprūpinti ligonines šiuolaikinėmis medicininėmis technologijomis. Taip, tai faktas, kad gydytojai ir slaugytojai išvyksta į kitas šalis ieškodami geresnio užmokesčio ir geresnių darbo sąlygų.“

Rasa
27-metė moteris

„Kaip matote, aš turiu mažą kūdikį, todėl gaunu motinystės pašalpą. Tai yra gerai, nes gimus kūdikiui buvau bedarbė ilgiau nei metus. Dėl to esu susirūpinusi šiuo metu. Maniau, kad man nebus taip sunku susirasti darbą: turiu gerą išsilavinimą, truputį patirties. Ir dabar, vienai auginant vaiką, susirasti darbą daug sunkiau. Todėl esu susirūpinusi dėl to, kaip žmonės, tokie kaip aš, gali gauti darbą, ir kaip galiu padėti savo vaikui įgyti gerą ir naudingą išsilavinimą, kuris padės jam susirasti darbą lengviau nei man.“

Milda
40-metė moteris

„Aš esu architektė. Bent jau tai aš studijavau prieš porą dešimtmečių. Įsivaizdavau, kad tai bus gana paprastas darbas: maniau projektuosiu gražius, didelius namus žmonėms. Ir aš dariau tai kurį laiką, kol neprasidėjo pokyčiai. Ne viskas keitėsi tuo pačiu metu, bet palaipsniui, vienas po kito. Energija tapo brangesnė, žmonės turėjo mažiau pinigų statyti didelius namus, pradėjo rūpintis energetiniu saugumu, buvo įvestos naujos statybų normos dėl energijos taupymo, bei kiti panašūs dalykai. Kadangi aš neturėjau užtektinai žinių, privalėjau išmokti naujų dalykų, pavyzdžiui, kaip suprojektuoti taupesnę namą ar namą atnaujinti, siekiant taupyti energiją, kaip naudoti daugiau atsinaujinančių energijos šaltinių, kaip atlikti energetinius auditus, ir taip toliau. Darydama šiuos auditus, aš pamačiau daug taupymo galimybių, ir ne tik naudojant daugeliui žmonių per brangius atsinaujinančius išteklius, bet ir keičiant kasdienes įpročius. Bet esame labai toli nuo to, kas gera ir idealu, atsižvelgiant į klimato kaitos ir mažėjančio iškastinio kuro problemas. Didžiausias iššūkis, kurį aš matau, kaip veikti greitai ir visiems – valstybėms, politinėms partijoms – bendrai sutariant.“

Janas Kirkas iš Brodstono, Dorseto, Jungtinės Karalystės – Laimė yra pagaliukas ir bala!

Gabija
30-metė moteris

„Būsiu sąžininga, aš per daug nesijaudinu šiomis dienomis... Esu pakankamai patenkinta savo gyvenimu. Turiu gerą darbą tarptautinėje informacinių technologijų kompanijoje, galiu dirbti skirtingose šalyse su įdomiais žmonėmis, daug keliauju, uždirbu pakankamai, kad galėčiau turėti tai, ką laikau „geru gyvenimu“. Ir netgi mano darbas atrodo naudingas, nes dirbame tam, kad socialiniai tinklai būtų lengviau naudojami, taip pat kuriame programinę įrangą išmaniems namams. Žinau, kad susirūpinimą kelia daugelis dalykų, pavyzdžiui duomenų privatumas, energijos suvartojimas dėl vis didėjančio prietaisų skaičiaus, prieiga prie technologijų visiems (ne tik turtingiesiems), per daug laiko tinkle ir virtualioje aplinkoje leidžiantys žmonės, ir kt. Bet turime didžiulį potencialą technologinėms inovacijoms, ir esu įsitikinusi, kad su technologijų pagalba galime surasti daugybę kūrybiškų sprendimų mūsų problemoms. Ir nebūtinai jie jau yra paruošti, bet mes juos pasieksime...“

Petras
50-metis vyras

„Aš esu ūkininkas. Aš buvau ūkininkas visą savo gyvenimą. Aš turiu organinį ūkį, tačiau taip buvo ne visada. Kai paveldėjau ūkį iš savo tėvų, naudojau daug chemikalų ir dirbtinių trąšų. Tuo metu niekas dėl jų nesijaudino. Rūpinausi tik tinkama laistymo sistema, javų sodinimu ir pelningu jų pardavimu. Bet tada žmonės pradėjo rūpintis dėl purškiamų chemikalų poveikio jų sveikatai ir aplinkai. Taigi turėjau kažką daryti norėdamas išlikti rinkoje: aš skaičiau, važinėju į kursus ir galiausiai nusprendžiau ūkį paversti organiniu. Prieš kelerius metus aš netgi padėjau sukurti sistemą, pagal kurią kiekvieną savaitę kartu su kitais augintojais tiekiami šviežias daržoves ir vaisius miesto gyventojams. Ir pakankamai gerai

sekasi. Esu labai laimingas, nes vienas iš mano vaikų, mano dukra, nori padėti man valdyti ūkį ir jį perimti. Bet jaudinuosi dėl vis labiau nenuspėjamų orų ir kritulių bei atsirandančių naujų ligų ir kenkėjų. Mąstau, kaip galiu padėti dukrai būti pasiruošusiai įveikti šiuos iššūkius ateityje, kad ir mano anūkai galėtų gyventi ūkyje.“

Antanas
40-metis vyras

„Yra daug dalykų, kurie man kelia didelį susirūpinimą šiomis dienomis, aš net pradedu norėti, jog būčiau likęs dirbti mokytoju... Uždarius vietinę mokyklą, nes nebuvo pakankamai vaikų ir vyriausybė nenorėjo finansuoti mažos mokyklos mažame provincijos miestelyje, buvau išrinktas meru. Aš norėjau likti miestelyje ir mano draugai įtikino mane kandidatuoti mero rinkimuose – ir, mano nuostabai, aš laimėjau! Taigi dabar esu čia. Dirbu su daugeliu žmonių, ypatingai su jaunais žmonėmis, kurie išvyksta, nes esame toli nuo didelių miestų ir neturime tiek daug galimybių. Spėju, kad tai yra didžiausias mažų miestelių netolimos ateities iššūkis.“

Martynas
paauglys berniukas

„Aš daug žvejoju su savo seneliu, aš mėgstu žvejybą. Kol mes bandomė sugauti žuvį, senelis man pasakoja įdomias istorijas apie savo vaikystę ir kaip tada viskas buvo kitaip. Tuo metu upėse buvo daugybė įvairių rūšių žuvų, galėjai netgi dalyvauti varžybose, kuriose reikėjo sugauti kuo daugiau skirtingų rūšių žuvų... Aš noriu jas sugauti, nes truputį nuobodu visada sugauti tas pačias! Man įdomu, kas joms nutiko. Aš nuolat klausinėju senelio, bet nesu tikras, ar jis iš tiesų žino. Be to, jis sako, kad jie suvalgydavo tai, ką pagaudavo. Dabar mes negalime to padaryti. Todėl aš bent tikiuosi, kad kai aš užaugsiu, mes vis dar turėsime žuvies... Galbūt aš rūpinsiuosi jomis? Gal net padėčiau paleisti keletą žuvų atgal į upę?“

ATEITIES VIZIJA

Mes visi suarstome apie ateitį.

Mums visiems įdomu, kaip asmeniškai susiklostys kiekvieno iš mūsų gyvenimas. Ir mums taip pat įdomu žinoti apie tai, koks bus pasaulis. Kokia ateitis laukia mūsų visų? Kaip atrodys gyvenimas kitame amžiuje? Mes galime ieškoti atsakymų vartydami savaitinius horoskopus arba eidami pas būrėjus. Tačiau niekas negali iš tikrųjų nuspėti ateities. Laimei, yra vienas dalykas, kurį kiekvienas gali padaryti: mąstyti apie ateitį ir kurti savo vizijas apie tai, kokios ateities nori. Šis idėjų ir nuomonių kūrimas yra ypatingai svarbus. Aptardami žmonių viltis ir baimes, galime nubrėžti kelią norimos ateities realizavimui.

Seminare raginame Jus mąstyti plačiau, išeiti iš komforto zonos ir įsivaizduoti ateitį, kurios tikrai trokštate. Netgi tuo atveju, jei manote, kad nesate kūrybiškas žmogus. Vizijos nėra prognozės, todėl jos neturi mums tiksliai pasakyti, kas ir kaip bus ateityje. Vizija apibūdina, kaip ateitis gali atrodyti. Tai nebūtinai turi būti įmanoma šiandienos požiūriu. Vizijos kviečia mus apsvarstyti ateitį kaip dalyką, kurį mes galime formuoti, o ne kaip tai, kas jau yra nuspręsta.

Dangus yra riba

1962 m. įrašų studija „Decca Records“ dalyvavo Bitlų (The Beatles) perklausoje, tikintis sudaryti rekordinį sandorį. Tačiau nutarta atmesti grupę, argumentuojant, kad „gitaros grupės jau išeina“ ir kad „Bitlai neturi jokios ateities pramogų industrijoje“.

Kai galvojate apie savo ateities viziją... mąstykite plačiau! Nebandykite nuspėti, kas bus, nes niekas negali žinoti, ypač tolimoje ateityje. Taip pat neturėtumėte nerimauti dėl to, kas atrodo neįmanoma šiandien. 1901 m. Gotlybas Daimleris sakė: „Pasaulinė motorinių transporto priemonių paklausa nesieks vieno milijono, paprasčiausiai dėl vairuotojų trūkumo“.

Mes nežinome, kaip visuomenė ir technologijos pasikeis 2050 metais. Bet jei įdėmiai mąstysime, bus lengva įsivaizduoti, kaip ateitis galėtų atrodyti.

„Planuok ateitį, nes ten ketini praleisti savo likusį gyvenimą.“
Markas Tvenas
(autorius, 1835 – 1910)

Kas yra vizija?

CIMULACT projekte naudojame šį vizijos apibrėžimą:

Vizija yra **GEIDŽIAMOS ATEITIES** paveikslas ar įsivaizdavimas. Vizija gali būti pagrįsta **VILTIMIS** arba **SVAJONĖMIS** – bet, taip pat **BAIMĖMIS** ir **DVEJONĖMIS**, susijusiomis su įsivaizduojamomis grėsmėmis, kurios nenorime, kad ateityje taptų realybe. Piliečių vizijų seminare bandysime suformuluoti **ATEITIES VIZIJAS PO 30 – 40 METŲ**.

„Vizija be veiksmo yra svajonė.
Veiksmas be vizijos yra košmaras.“
Japonų patarlė

„Vizija yra tarsi švyturys, kuris šviečia, o ne riboja, nurodo kryptį, o ne maršrutą.“
Džeimsas J. Mapas, futuristas

„Vizija nėra tik paveikslas to, kas gali būti; tai yra kreipimasis į mus pačius geresnius, kvietimas tapti kuo nors daugiau.“
Rosabetas Mosas Kanteris, mokslininkas

„Vizija gaivina, įkvepia ir tikslus paverčia veiksmais.“
Varenas Benis, mokslininkas

Ar kada nors
klausėte
savęs...

Ką reikš lygybė
2050 m.?

Kokie ištekliai bus
vertingi ar kokių
nepakaks?

Kaip paprasti
piliečiai bus
įtraukti į politiką?

Koks bus Jūsų
mėgstamiausias
valgis ateityje?

Kokių turite vilčių
dėl savo vaikų
2050 m.?

KOKIOS JŪSŲ MINTYS APIE ATEITĮ?

Kiekvienas individualus asmuo turi unikalų požiūrį į ateitį ir unikalių idėjų, ką ateitis galėtų atnešti.

„Dviračiai išliks ir ateityje. Paprasti sprendimai visuomet tai padaro“.
Paulius, entrepreneuris

„Atrodo gana akivaizdu, kad mes išnaudojame žemės išteklius greičiau negu jie gali atsinaujinti. Taigi galbūt mes turime pažvelgti atgal, kai žmonės sėkmingai gyvavo būdami medžiotojais – rinkėjais. Gali būti tam tikra išmintis, kurios galime pasimokyti iš vadinamųjų „laukinių žmonių“.
Lina, mokytoja

„Tikiu, kad mokslas ir technologijos visuomet vaidins svarbų vaidmenį. Laikui bėgant tai vystosi vis labiau ir labiau, to nenustos daryti ir ateityje. Jos daro ir darys įtaką mūsų gyvenimams. Kai pamatai, kas tapo įmanoma medicinoje ir komunikacijoje šiandien... niekas neatrodo neįmanoma...“.
Tomas, ekonomistas

„Miestai bus skirtingi. Aš įsivaizduoju, kad žmonės judės kitaip ir kaimynystė neatrodys taip kaip šiandien. Vietos ir žmonės, viskas bus sujungta. Bet gal žmonės susitiks gatvėje taip pat kaip šiandien.“
Martynas, studentas

„Kai aš įsivaizduoju ateitį, manau, kad skaitmeninės technologijos visiems suteiks prieigą prie informacijos ir vienodas galimybes. Tai palengvins mūsų gyvenimus ir kasdienes darbus. Kita vertus, tikiuosi, kad mes netapsime skaitmeninių technologijų vergais, užsidariusių ir atsiribojusių žmonių visuomene.“
Rūta, advokatė

„Jei jūs grįžtumėte pas mus po 100 metų, manau, kad nerastumėte to paties, kaip dabar. Jūs rastumėte daugiau. Daugiau žmonių, daugiau pastatų, daugiau eismo ir galbūt daugiau lygybės.“ Paulius, pensininkas

GALVOKITE APIE ATEITĮ KAIP APIE DEMOKRATINĮ PROCESĄ

Parašė François Jégou, Christophe Gouache

F. Jégou ir C. Gouache yra iš „Strateginių dizaino scenarijų“ (SDS). SDS yra tvarių inovacijų laboratorija, kuri eksperimentuoja su vartotojais, scenarijų rašymu, socialinių pokalbių inicijavimu, bendro dizaino sprendimais. Tai derinys produktų, paslaugų ir politikos kryptį dėl naujų ir tvaresnių gyvenimo būdų...

Romėnų filosofas Seneka sakė: „Žmogui, kuris nežino, kur nori nueiti, nėra jokio palankaus vėjo.“ Mes negalime tam nepritarti, ypač, kai žiūrime televiziją ar skaitome laikraščius. Ateitis daugiausia yra vaizduojama karikatūrišku būdu: tarp visas mūsų problemas išsprendžiančių „technologinių pažadų“ ir „jokių ateities baimių“, skelbiančių apie visuomenės mažėjimą, sudėtinga diskutuoti, kur mes norime nueiti ir kokie vėjai gali būti mums palankūs.

Žvilgtelėkime atgal, kad geriau suprastume, kodėl diskusijos apie ateitį yra tokios stereotipinės? Tradicinėse visuomenėse ateitis daugiau ar mažiau buvo praeities tęsinys. Mokslinė ir industrinė revoliucija paskatino spartų visuomenės vystymąsi. Pastarųjų dviejų šimtmečių Europos nuolatinė technologinė pažanga lėmė, kad ateitis vis labiau ir labiau skiriasi nuo praeities bei tampa tobulesnio ir geresnio gyvenimo sinonimu. 60-aisiais šis šviesus „technologinis optimizmas“ pradėjo blėsti. Technologinė svajonė yra per daug tolima, kad išpildytų visus pažadus. Mus vis labiau pradėjo gąsdinti socialinės ir ekologinės problemos.

60-ieji žymi perėjimą nuo ateities vizijos, orientuotos į technologinį progresą, prie idėjos, kad ateitis yra sudėtinga ir nežinoma. Dėl šios esminės permainos susiformavo du skirtingi ir priešingi požiūriai į sudėtingą šiandieninės visuomenės ateitį. Viena vertus, mes pripažinome, kad ateitis yra per daug sudėtinga, kad galėtume ją tiksliai prognozuoti. Tuomet išmokome greitai reaguoti į sparčius ir nežinomus pokyčius. Kita vertus, siekiant įvertinti ateities sudėtingumą ir jį įveikti, buvo išplėtos įžvalgų metodologijos ir ateities studijos. Ateities perspektyvų veiklos susiformavo kaip disciplina ir ateitis tapo prieinama tik tam tikriems ekspertams.

Paskutiniaisiais dešimtmečiais kalbant apie ateitį dominavo informuotumo didinimo kampanijos dėl aplinkos problemų ir didžiųjų socialinių iššūkių. Mes siekiame išsklaidyti neigiamas vizijas, vaizduojančias grėsmingą ir netvarią ateitį.

Ši trumpa ir supaprastinta Vakarų pasaulio istorijoje gyvavusių požiūrių į ateitį apžvalga yra bandymas paaiškinti, kodėl mūsų dabartinis supratimas apie ateitį atsirado kaip technologinio optimizmo, socialinių grėsmių, augančio netikrumo ir ekspertinių prognozių derinys.

Žiniasklaida sukuria įspūdį, kad ateitis yra visur. Ir dažniausiai kaip paperkantį argumentą naudoja pažangos, kurią įgalino technologijos, idėja. Tuo pačiu metu aplinkos ir socialinės problemos apibūdina pirmosios kartos istoriją, kurioje ateitis bus ne praėjusios situacijos patobulinimas, bet pabloginimas.

Atrodo, kad diskusijos dėl ateities apsiriboja tik technologinėmis viltimis ir netvairiu situacijos blogėjimu. Be to, vyraujantis bendras įsitikinimas, kad ateitis yra nežinoma ir skirta tik ekspertams, sudaro įspūdį, kad apie ateitį sunku diskutuoti. Dauguma gyventojų turi prieigą tik prie dalinės informacijos ir stereotipinių vizijų apie ateities iššūkius ir galimybes. Šiai situacijai pakeisti, reikalinga kūrybiškesnė vaizduotė, atviri vizijų kūrimo procesai bei efektyvesnis ir platesnis visuomeninis aptarimas, kaip būtina demokratijos sąlyga.“

Adaptuota iš F. Jégou, C. Gouache, *Envisioning as an Enabling Tool for Social Empowerment and Sustainable Democracy, Responsible Living*, Springer, 2015.

Ar
nepagalvojote...

Koks bus didžiausias
ateities medicinos
laimėjimas?

Kokios naujai
atsiradusios
darbo vietos bus
geriausios
2050 m.?

Kaip žmonės
keliaus į darbą?

Kaip žmonės
bendraus 2050 m.?

Kokių vilčių turite
savo draugams ir
šeimai ateityje?

ŽVELGIANT Į ATEITĮ

Ką ateitis reiškia mokslininkams? Kaip jie naudoja vizijas, norėdami pažvelgti į ateitį?

Interviu su Eleonora Masini

Eleonora Masini, Grigaliaus universiteto (Roma, Italija) Ateities studijų ir žmonių ekologijos profesorė emeritė. Ji laikoma Ateities studijų pradininke, dirbanti šioje srityje daugiau kaip 40 metų. Ji paskyrė savo gyvenimą vilčių teikiančių ateities vizijų puoselėjimui.

Kas slypi už žodžio „ateitis“?

„Mes negalime kalbėti apie ateitį. Yra daug ateičių, susijusių su praeities ir dabarties tendencijomis bei dabarties pasirinkimais. Mes negalime galvoti apie vieną ateitį, nes galimybės ir tikimybės skiriasi priklausomai nuo to, kaip tendencijos perkeliamos ar susiejamos su dabarties pasirinkimais. Jei imatės drastiškų sprendimų dėl tam tikrų dalykų, tuomet...“

Pageidaujamos ateitys parodo kitą refleksijos pusę, nes pageidaujamumas yra susijęs su pasirinkimais, etiniais aspektais. Jei norima humaniškesnio pasaulio, pavyzdžiui, pasaulio, kuriame vandens užtektų visiems, ar tai įmanoma? Ar tai tikėtina?

Daug ateičių yra įmanomos, tik keletas – tikėtinos, ir tik labai maža dalis – pageidaujamos“.

Yra daug ateičių. Ar visos jos lygiavertės?

„Žinoma, ne visos ateitys yra lygiavertės. Mąstymas apie ateitį niekada nėra neutralus. Kaip gali taip būti? Kalbant apie ateitį visuomet turėtų būti svarbūs etiniai pagrindai. Mes visada norime žinoti, kuo remiasi konkrečios vizijos ar pasirinkimai. Ateityse turėsite deklaruoti, kam dirbate, ir tai nėra tikslusis mokslas.“

Nėra jokių faktų apie ateitį. Mes paprasčiausiai galime įsivaizduoti, kas galėtų įvykti. Mes netgi negalime pasakyti, kas įvyks. Svarbiausias ateities studijų ar įžvalgų, galime vadinti, kaip norime, tikslas yra sumažinti abejones. Kiekvienas, priimančias sprendimą dabar ir žinantis, kad veiksmai turės poveikį, turi galvoti apie tai, kas gali nutikti vėliau.“

Šiandieninėje mūsų visuomenėje, kai tiek daug neapibrėžtumo, kai viskas sparčiai keičiasi ir susijungia tarpusavyje, kompleksiskumas ir globalizacija yra dideli iššūkiai.

Mokslininkai, piliečiai, politikos formuotojai... Jie žino, kad diskutuodami apie ateitį, kuria dalį ateities, kad jie patys yra maža jos dalis. Kas bebūtum, mokytojas, šeimos žmogus, mokslininkas, esi ateities dalis.“

Nuotrauka COD Newsroom - College of DuPage Hosts 2015 Engineering Olympics

*„Ateitis priklauso tiems, kurie
tiki savo svajonių grožiu”.*

Eleonora Ruzvelt, politikė,
JAV

Klausimas...

Kurt'ui Aagard'ui Nielsen'ui: Kas yra vizija?

„Vizija yra gerai apgalvota pageidaujamos ateities fantazija. Vizijos gimsta šiandienų vertybių, troškimų ir žinių apie pasaulį, taip pat kasdienio gyvenimo problemų fone.

Kiekvienas gali turėti viziją, bet dažniausiai ji sukuriamama bendraujant su kitais žmonėmis. Individualios vizijos gali būti formuluojamos moksliniuose tyrimuose, mene ar kultūroje, bet iš esmės vizija susijusi su dialogu ir socialiniais ryšiais, nes ateitis gali tapti realybe tik kartu su kitais žmonėmis.

Profesinių sričių vizijose (pavyzdžiui, kompanijai kuriamos vizijos), dažniausiai susikoncentruojama į specifinius interesus. Priešingai paprastų piliečių

vizijoms, jos dažniausiai būna konkurencinės – kaip stiprinti savo pozicijas konkurentų atžvilgiu. Štai kodėl paprastų piliečių vizijos suteikia svarbų akcentą profesionalioms vizijoms – koncentruojasi į paprastus, vyraujančius ir socialinius mūsų visuomenės aspektus.

Kurt Aagard Nielsen, Danijos Roskildės universiteto socialinių mokslų profesorius. Rašo straipsnius ir knygas apie žinių sociologiją, veiksmų tyrimus ir mokslo politiką.*

Jan'ei Miles'ei: Kaip mes galime planuoti ateitį?

„Kai mes kalbame arba planuojame ateitį, akivaizdu, kad kalbame ir galvojame apie „vaizduotės konstrukciją“ (tai, ką mes įsivaizduojame). Skirtingi žmonės turi skirtingas „vaizduotės konstrukcijas“ apie galimas ateitis. Jos atspindi žinias – kiekvienas iš mūsų turi tik dalines žinias. Taip pat turime skirtingus požiūrius, kuriuos lemia skirtingi interesai ir vertybės.

Tvarios ateitys reikalauja tokios ateities „vaizduotės

konstrukcijos“, kuri leistų mums tai padaryti. Mums reikia svarių įrodymų dėl būsimų galimybių, kurie gali įtikinti žmones, kad yra vilties ir reikia veikti.”

Jan Miles, Mančesterio universiteto technologinių inovacijų ir socialinių pokyčių studijų profesorė.**

*CIVISTI: Inspiration magazine, Eyes on Tomorrow, EU-project 'Citizens visions on Science, Technology and Innovation', http://www.civisti.org/files/images/CVISTI_MAG_ENG1.pdf

** Miles, Ian. (2015). "The sustainable future is in your head", In "Making Visions for a Sustainable Future. Inspiration Magazine". Published as part of "Public Participation for Developing a Common Framework for Assessment and Management of Sustainable Innovation (CASI)" FP7 project. Full text of the interview available at: <http://www.casi2020.eu/app/web1/files/download/inspiration-magazine-final.pdf>

ATVIRUKAS IŠ ATEITIES

Ar atvirukai vis dar egzistuoja?

Brangi Močiute,

Kaip laikaisi? Aš lankau kaligrafijos klasę, todėl siunčiu tikrą atviruką. Tikiuosi, kad tau viskas gerai ir kad galėsiu netrukus tave aplankyti, nors to negalėsiu padaryti artimiausias kelias savaites, nes turiu daug susitikimų mieste. Viskas sekasi gerai, išskyrus mano namų robotą, kuris sudužo šį rytą ir nepažadino manęs. Aš atsikėliau 10 val. ir išskubėjau pašerti badaujančius viščiukus mūsų miesto bloko vištidėje, nes paprastai jie maistą gauna 7 val. ryte. Mano dviračiui nuleido padangą, bet suradau sausakimšą autonominį automobilį, kuris mane nuvežė tiesiai į susitikimą. Tikiuosi kitą mėnesį galėsiu atvykti ir pamatyti tave, vis šioks toks prasiblaškyimas nuo įprastų šeimos susibūrimų ekrane :)

Linkėjimai, Vaida
2050 m. kovo 28 d.

POSTAL SERVICE

PRINTED IN EUROPE ON RECYCLED PAPER AND WITH BOUNDS

Pasimatysime Piliečių vizijų seminare!

Niekas nežino, kokia bus mūsų ateitis. Tik turėdami viziją, galime pradėti kurti ateitį.

Atsakingi redaktoriai: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA)

Redaktorių valdyba: Mahshid Sotoudeh, Walter Peissl, Ulrike Bechtold (ITA) / Marie Louise Jørgensen (DBT)

Pagalba: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA) / Marie Louise Jørgensen, Katrine Lindegaard Juul (DBT), Christophe Gouache, François Jégou (SDS) / Edina Vadovics (GDI) / Elna Schirrmeister, Philine Warnke (ISI) / Danielle Bütschi (TA-Swiss)
Maketavimas: Christophe Gouache (SDS)

Konsorciumo partneriai: Fonden Teknologiradet (Danija), Fraunhofer Gesellschaft Zur Forderung Der Angewandten Forschung Ev (Vokietija), Oesterreichische Akademie Der Wissenschaften (Austrija), Missions Publiques (Prancūzija), Strategic Design Scenarios Sprl (Belgija), Technologické Centrum Akademie Ved České Republiky (Čekija), Asociația Institutul De Prospectivă (Rumunija), Applied Research And Communications Fund (Bulgarija), Greendependent Intezet Nonprofit Kozhasznu Korlatolt Felelossegu Tarsasag (Vengrija), Politecnico Di Milano (Italija), The Association For Science And Discovery Centres (Jungtinė Karalystė), Fundacio Catalana Per A La Recerca I La Innovacio (Ispanija), Akademien Der Wissenschaften Schweiz Verein (Šveicarija), Helsingin Yliopisto (Suomija), Teknologiradet - The Norwegian Board Of Technology (Norvegija), Instytut Technologii Eksploatacji-Panstwowy Instytut Badawczy (Lenkija), Asociacija „Žinių ekonomikos forumas“ (Lietuva), Sia Baltijas Konsultācijas (Latvija), University College Cork, National University Of Ireland, Cork (Airija), Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek (Olandija), Mediatedomain Lda (Portugalija), Universita Ta Malta (Malta), Slovenska Akademia Vied (Slovakija), Slovenian Business & Research Association (Belgija), Rtd Talos Limited (Kipras), 4motion Asbl (Liuksemburgas), Odrz - Odrzivi Razvoj Zajednice (Kroatija), Statens Geotekniska Institut (Švedija), Atlantis Symvouleftiki Anonymi Etaireia Atlantis Consulting Sa (Grikija).

CIMULACT 2015

Dotacijos sutartis Nr. 665948

CIMULACT

Trumpai apie projektą

Pagrindinis **CIMULACT** tikslas – padidinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų (Horizontas 2020) aktualumą ir atskaitomybę, įtraukiant piliečius ir suinteresuotas šalis bendrai kurti mokslinių tyrimų programas, paremtas realiomis ir pagrįstomis visuomeninėmis vizijomis, poreikiais ir paklausa. Projektas išplės akiratį ir inicijuos diskusijas dėl mokslo, technologijų ir inovacijų klausimų, didins mokslinį raštingumą plačiąją prasme, kuris apima visuomenės vaidmens svarbos suvokimą sprendžiant mokslo, technologijų ir inovacijų klausimus bei kuria bendrą supratimą tarp mokslo atstovų, politikos formuotojų ir piliečių. Toks įvairiapusis požiūris aprėps 28 Europos Sąjungos šalis bei Norvegiją ir Šveicariją. CIMULACT projektas remiasi principu, kad kolektyvinis visuomenės intelektas suteikia Europai konkurencinį pranašumą, kuris gali padėti sustiprinti Europos mokslo ir technologijų sistemos aktualumą. Paskatinant nuoširdų dialogą tarp piliečių, suinteresuotų pusių, mokslininkų, politikos formuotojų, bus kuriami ir aptariami norimos ateities vizijos ir scenarijai, kurie pavirs rekomendacijomis ir pasiūlymais dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos bei tematikos.

Trumpai apie CIMULACT tikslus:

- sukurs viziją ir scenarijus, sujungiančius visuomeninius poreikius su tikėtinais ateities mokslo privalumais ir poveikiu technologijoms, visuomenei, aplinkai;
- suformuos rekomendacijas dėl „Horizontas 2020“ programos bei mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos;
- įtrauks piliečius ir suinteresuotas puses į aukšto lygio diskusijas ir konsultacijas dėl pageidaujamos tvarios ateities ir mokslinių tyrimų scenarijų;
- ugdys gebėjimus įtraukti piliečius ir įvairius dalyvius į mokslinius tyrimus ir inovacijas per įgalinimo metodų plėtrą, išbandymą, mokymąsi ir įvertinimą;
- skatins dialogą ir bendrą supratimą tarp politikos formuotojų, piliečių ir suinteresuotų pusių;
- parodys į piliečius orientuotų konsultacijų pranašumus.

CIMULACT yra 3-jų metų projektas, finansuojamas Europos Komisijos. Projekto pradžia – 2015 m. birželis. Daugiau informacijos: www.cimulact.eu

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the
European Union

